

Detaljni izvedbeni nastavni plan za izborni kolegij:
Biologija matičnih stanica

Akadska godina: 2018/2019

Studij: *Biotehnologija i istraživanje lijekova, III godina studija*

Kod kolegija: EBIL146

ECTS bodovi: 3

Jezik na kojem se izvodi kolegij: hrvatski jezik

Nastavno opterećenje kolegija: 30 sati (14 P + 10 S + 7 V)

Preduvjeti za upis kolegija: položen završni ispit iz kolegija Stanična biologija

Nositelj kolegija i kontakt podaci:

Titula i ime: doc. dr. sc. Antonija Jurak Begonja

Adresa: Odjel za biotehnologiju, R. Matejčić 2, Rijeka

tel: 051 584 581

e-mail: ajbegonja@uniri.hr

Vrijeme konzultacija: srijeda, 13:00-14:00

Izvođači i nastavna opterećenja (suradnici, asistenti, tehničar/laborant):

izv. prof. dr. sc. Antonija Jurak Begonja (14P + 10S)

Asistenti:

mag. biotech. Ivana Bertović (7V – ovisno o broju upisanih studenata varira broj grupa)

mag. biotech. Ana Bura (7V – ovisno o broju upisanih studenata varira broj grupa)

Obavezna literatura:

1. Predavanja (prezentacije)
2. Essentials of Stem Cell Biology, R. Lanza, Academic Press 2009.

Preporučena dodatna literatura (izborna):

1. Stem Book

www.stembook.org

2. NIH

<http://stemcells.nih.nih.gov/info/basics/basics1.asp>

Opis predmeta (sažetak i ciljevi kolegija):

Matične stanice imaju jedinstvenu karakteristiku da se mogu obnavljati ili diferencirati u druge specijalizirane stanice. Različiti su tipovi matičnih stanica kao što su embrijske matične stanice ili hematopoetske matične stanice u koštanoj srži gdje stvaraju stanice krvi. Kolegij Biologija matičnih stanica predviđen je za studente II/III godine studija Biotehnologija i razvoj lijekova. Kolegij se sastoji od predavanja nakon čega će slijediti seminari na temelju izvornih znanstvenih radova prezentirani od strane studenata. Studenti će biti upoznati s bazičnim funkcijama matičnih stanica i o potencijalu korištenja matičnih stanica u popravku i regeneraciji tkiva. Teme kolegija obuhvaćat će osnovne koncepte matičnih stanica, metodologiju u istraživanju matičnih stanica, embrijske i adultne matične stanice, reprogramiranje matičnih stanica, te potencijalne kliničke aplikacije. Studenti će imati priliku upoznati se sa trenutnim dostignućima u području.

Ishodi učenja: *Opće kompetencije koje će se razvijati na predmetu:*

A1, A2, A3, A6, A7, B1, B2, C1, C2, C3, C4.

Detaljni sadržaj kolegija (teme/naslovi predavanja, seminara i vježbi):

A. *Predavanja:*

1. (1) **Uvod u biologiju matičnih stanica:**

- Što su matične stanice
- Totipotentnost, pluripotentnost i multipotentnost
- Klasifikacija i izvori matičnih stanica

2. (1) **Stanična diferencijacija:**

- Transkripcijski faktori i DNA metilacija
- Epigenetika
- Regulacija i funkcija malih RNA u embrijskim matičnim stanicama

3. (2) **Embrionalne matične stanice:**

- Karakteristike embrijskih matičnih stanica
- Pluripotentnost embrijskih matičnih stanica
- Genetska manipulacija embrijskih matičnih stanica

4. (1) **Izvori embrionalnih matičnih stanica**

5. (3) Stanično reprogramiranje:

- Transfekcijski vektori
- Nuklearni transfer
- Fuzija stanica
- Direktno reprogramiranje – inducirane pluripotente stanice

6. (1) Adultne matične stanice

- Biologija mikrookoliša matičnih stanica (niše)
- Homing i migracija hematopoetskih matičnih stanica
- Mikrookoliš neuralnih matičnih stanica
- Klinička uporaba matičnih stanica

7. (1) Hematopoetske matične stanice:

- Markeri hematopoetskih matičnih stanica
- Obnavljanje, diferencijacija, migracija
- Izvori hematopoetskih matičnih stanica
- Razvoj hematopoetskih stanica u embriju miša i čovjeka (primitivna i definitivna hematopoeza)
- Transkripcijski faktori

9. (2) Razvoj eritrocita i trombocita:

- Molekularni mehanizmi eritropoeze
- Megakaripoeza i endomitoza
- Razvoj trombocita iz megakariocita
- Citokini i transkripcijski faktori

10. (1) Mezenkimalne matične stanice:

- Identifikacija i karakterizacija mezenkimalnih matičnih stanica
- Razvoj stanica kosti
- Razvoj adipocita

11. (1) Matične stanice i starenje

B. Seminari:

S1. (2) Stanična diferencijacija

S2. (1) Embionalne matične stanice

S3. (3) Stanično reprogramiranje

S4. (2) Hematopoetske matične stanice

S5. (1) Megakaripoeza

C. Vježbe

V1. (4) Izolacija stanica iz koštane srži miša

V2. (3) Izolacija i analiza megakariocita iz kulture koštane srži

Obveze, način praćenja i vrednovanje studenata:

Studenti su dužni prisustvovati nastavi, seminari i vježbe su obavezni.

Aktivnost u nastavi – 5 bodova. Ocjenjuje se zalaganje studenta kroz radne zadatke, sudjelovanje u raspravi na predavanjima i seminarskoj nastavi.

Vježbe – 5 bodova. Sudjelovanje na vježbama, pismeni izvještaj.

Kontinuirana provjera znanja (test) - 40 bodova. Kontinuirana provjera znanja provodi se kroz 3 kratka radna zadatka koji se polažu pismeno.

Završni ispit - 50 bodova. Završni ispit polaže se pismeno, a sadrži 20 pitanja koja se pojedinačno boduju sa po 2 boda. Niti jedan ostvareni bod na ispitu ocjenjuje se ocjenom FX.

Ispitni rokovi:

1. ispitni rok održat će se **5.06.2020. u 14:30 u O-268** (definirati datum, mjesto i vrijeme).
2. ispitni rok održat će se **19.6.2020.** (definirati datum, mjesto i vrijeme).
3. ispiti rok održati će se prema dogovoru sa studentima

Formiranje ocjene (prema Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci):

Raspodjela ocjenskih bodova na kolegiju 50% kontinuirana nastava i 50% završni ispit, tada vrijedi:

Studenti koji su tijekom kontinuiranog dijela nastave ostvarili:

- od 0 do 24,9% ocjenskih bodova ne mogu pristupiti završnom ispitu
- više od 25% ocjenskih bodova mogu pristupiti završnom ispitu.)

Prema postignutom ukupnom broju ocjenskih bodova dodjeljuju se sljedeće konačne ocjene:

Postotak usvojenog znanja i vještina	ECTS ocjena	Brojčana ocjena
90% do 100%	A	Izvrstan (5)
75% do 89,9%	B	Vrlo dobar (4)
60% do 74,9%	C	Dobar (3)
50% do 59,9%	D	Dovoljan (2)
0% do 49,9%	F	Nedovoljan (1)

Konačna ocjena je zbroj bodova ostvarenih tijekom nastave i bodova ostvarenih na završnom ispitu, a prolazne ocjene

su izvrstan (5), vrlo dobar (4), dobar (3) i dovoljan (2).

Raspored nastave:

Molimo da se pridržavate ovog načina prikaza rasporeda nastave kako bi studenti lakše pratili svoje nastavne obaveze.

Datum	Grupa	Vrijeme	Mjesto	Oblik nastave	Izvođač
25.05.2020.	svi	13-14:30	O-269	P1 (1) Uvod P2 (1) Stanična diferencijacija	Antonija Jurak Begonja
25.05.2020.	svi	14:35-16:05	O-269	P3 (2) Embrionalne matične stanice	Antonija Jurak Begonja
26.05.2020.	svi	14-14:45	O-269	S1 (1) Stanična diferencijacija - RZ I	Antonija Jurak Begonja
26.05.2020.	svi	14:45-16:15	O-269	P4 (1) Izvori embrionalnih matičnih stanica, 1 P5 (1) Stanično reprogramiranje (Transfekcijski vektori)	Antonija Jurak Begonja
27.05.2020.	svi	13-14:30	O-269	P6 (1) Adultne matične stanice P7 (1) Hematopoeza	Antonija Jurak Begonja
27.05.2020.	svi	14:35-16:05	O-269	P8 (1) Megakariopoeza	Antonija Jurak Begonja
28.05.2020	1	9 - 12 h	praktikum 6	V1 (4)	Ivana Bertović
28.05.2020	2	13-16 h	praktikum 6	V1(4)	Ana Bura
29.05.2020	svi	13-14:30	O-269	S2 (1) Embrionalne matične stanice - RZ 2 S1 (1) Refleksija na RZ 1	Antonija Jurak Begonja
29.05.2020	svi	14:35-16:05	O-269	P5 (2) Stanično reprogramiranje	Antonija Jurak Begonja
01.06.2020.	1	9 – 11:30 h	praktikum 6	V2 (3)	Ivana Bertović

01.06.2020.	2	13-15:30 h	praktikum 6	V2 (3)	Ana Bura
02.06.2020.	svi	13-13:45	O-269	P10 (1) Mezenkimalne matične stanice	Antonija Jurak Begonja
02.06.2020.	svi	13:45- 14:30	O-269	S3 (1) Stanično reprogramiranje – RZ3 S2 Refleksija na RZ2	Antonija Jurak Begonja
02.06.2020.	svi	14:35- 16:05	O-269	S4 (2) Hematopoetske matične stanice	Antonija Jurak Begonja
03.06.2020.	svi	13-13:45	O-269	P11 (1) Matične stanice i starenje	Antonija Jurak Begonja
03.06.2020.	svi	13:45- 14:30	O-269	S3 (1) Refleksija na RZ3	Antonija Jurak Begonja
03.06.2020.	svi	14:35- 15:20	O-269	S5 (1) Megakariopoeza	Antonija Jurak Begonja
04.06.2020.	svi	13:00- 14:30	O-269	S3 (2) Stanično reprogramiranje	Antonija Jurak Begonja
05.06.2020.	svi	14:30- 15:30	O-268	Završni ispit	Antonija Jurak Begonja

Dodatne informacije:

Akademski čestitost

Studenti su dužni poštovati načela akademske čestitosti te se upućuju na dokumente Sveučilišta u Rijeci: *Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci* te *Etički kodeks za studente*.